

Notitie “Naar een transparante rolverdeling rondom de aanpak van ondermijnende criminaliteit

---

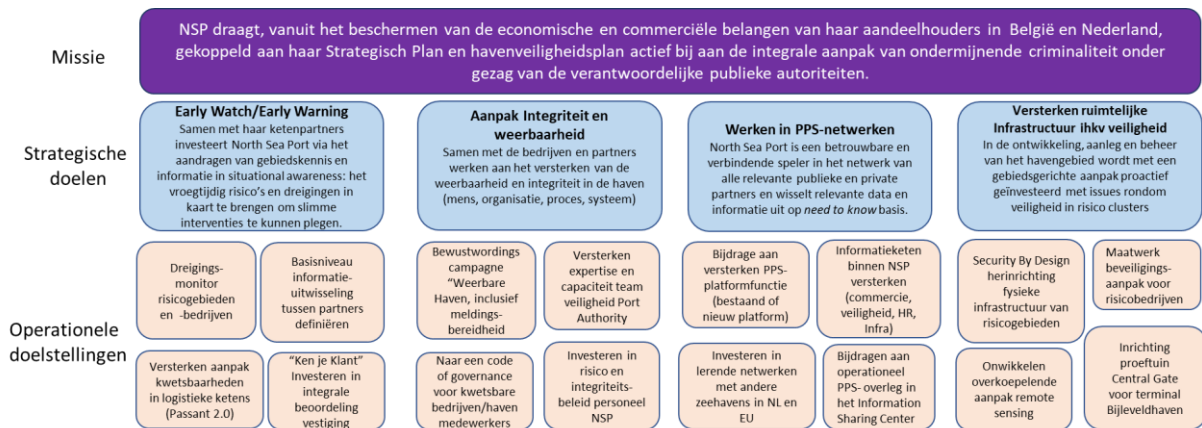
Aanleiding

De afgelopen jaren heeft het havenbedrijf NORTH SEA PORT in toenemende mate geconstateerd, dat de brede aandacht voor veiligheid van belang is voor haar vestigingsklimaat en de verdere ontwikkeling van het havengebied. Dit geldt niet alleen voor de traditionele aandacht voor nautische-, infrastructurele- en fysieke veiligheid of crisismanagement. Dit geldt ook voor thema's als digitale veiligheid en ondermijnende criminaliteit. De externe vraag naar het aantoonbaar zijn van “een veilige haven” neemt toe. Dit onder meer vanuit de Nederlandse Rijksoverheid die NORTH SEA PORT vanuit het veiligheidsperspectief gezamenlijk met andere havens sinds kort aanmerkt als Mainport, vanuit de federale overheid in België die NORTH SEA PORT beschouwen als vitale infrastructuur, vanuit nieuwe bedrijven die zich willen vestigen, vanuit de banken die eisen stellen op het gebied van veiligheid voor de herfinanciering en in het kader van fraudeaanpak én vanuit de Europese Unie die NORTH SEA PORT als havenbedrijf monitort op het nakomen van internationale afspraken (o.a. rondom ISPS).

Inpassen in bestaand beleid

In het Strategisch Plan van NORTH SEA PORT “Connect 2025” hebben Toezichhoudend orgaan, Directie en de Algemene Vergadering van de aandeelhouders expliciet vastgelegd dat het havenbedrijf de aanpak voor ondermijning structureel vorm en inhoud dient te geven. Dit zowel binnen de eigen organisatie (het programma “License to Operate”) als in de rol van connector tussen publieke en private partners. Vanuit deze rol als connector wil het havenbedrijf mede verantwoordelijkheid nemen in de samenwerking met Nederlandse en Vlaamse overheden (Rijk, federale overheid, provincie, gemeenten), de veiligheidsdiensten, justitie en het bedrijfsleven voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

Mede naar aanleiding van het “Pact van Baarland”, afgesloten met de Havendriehoek, en de door TNO in maart 2020 uitgevoerde systeemanalyse Zeehavens heeft het Toezichhoudend orgaan aan de Directie van het havenbedrijf begin 2021 de opdracht gegeven om een visie op ondermijnende criminaliteit te formuleren. Dit heeft in juni 2021 geleid tot een “Meerjarenvisie op Ondermijnende Criminaliteit 2021-2025”. Deze visie omvat een missie, vier strategische doelen en operationele doelstellingen die worden uitgewerkt in concrete projecten en activiteiten.

De uitvoering van deze meerjarenvisie gebeurt grensoverschrijdend in het hele havengebied. Dit gebeurt vanuit het NORTH SEA PORT District in opdracht van de Algemene Vergadering van de Aandeelhouders. Twee keer per jaar zal het Toezichthoudend orgaan en de Directie van het havenbedrijf de voortgang van de activiteiten toelichten.

Verbinding met lopende programma's en projecten

Zowel in Nederland als in België neemt de bestuurlijke, politieke en media-aandacht voor ondermijnende criminaliteit de afgelopen jaren enorm toe. Er is sprake van een fors probleem dat door alle betrokkenen publieke en private organisaties wordt onderkend.

In Nederland wordt, onder de regie van de Havendriehoek in Zeeland en met steun van de Taskforce Ondernijning Brabant-Zeeland ingezet op het programma "Weerbare en Integere Zeehavens". Hieronder vallen zes projecten: de veiligheid van haventerminals, het versterken van de weerbaarheid van havenmedewerkers, het vergroten van de meldingsbereidheid en het versterken via een Platform Veilig Ondernemen van de publieke en private samenwerking en kennisdeling. Vanuit het ministerie van Justitie en veiligheid is de afgelopen maand aangegeven dat havens van NORTH SEA PORT en Moerdijk op incidentele en structurele ondersteuning kunnen rekenen om de aanpak van ondermijnende criminaliteit verder te versterken en toekomstbestendig te professionaliseren.

Daarnaast ondersteunt het havenbedrijf de gemeenten met kennis, data en expertise in de aanpak van bedrijven die geen of onvoldoende maatregelen nemen of die zich niet aan de regels houden.

Aan de Belgische zijde van de grens loopt het project "Haven". Naast ISPS-gerelateerde activiteiten wordt, in het kader van de aanpak van zware georganiseerde criminaliteit, onder meer ingezet op het versterken van de Informatievergaring, de havenbeveiliging, de controle op verdachte schepen, de controle op verdachte bedrijven en de screening van het havenpersoneel en het vergroten van de meldingsbereidheid van verdachte activiteiten.

NORTH SEA PORT als Connector

Het havenbedrijf wil de komende jaren, onder regie van de Havendriehoek in Nederland en het NORTH SEA PORT District in Vlaanderen, actief bijdragen tot én inzetten op een integrale aanpak van zware georganiseerde criminaliteit. Een aanpak waarin tevens wordt ingezet op versterking van de grensoverschrijdende samenwerking tussen alle gemeenten binnen het NORTH SEA PORT District.

Vanuit het nieuwe Strategisch Plan 'Connect 2025' en de "Meerjarenvisie op Ondernijning 2021-2025" kan het havenbedrijf de rol van connector én adviseur opnemen. Dit naast het intern oppakken van de eigen verantwoordelijkheid voor het vergroten van het "Ken-je-Klant"-inzicht, de weerbaarheid van het eigen personeel en het bijdrage aan fysieke beveiligingsmaatregelen (o.a. met cameratoezicht).

Vanuit haar rol als connector wil het havenbedrijf actief de landelijke en gemeentelijke overheden ondersteunen door gevraagd of op eigen initiatief advies te geven. Hierbij maakt het gebruik van haar kennis over het havenecosysteem en van de contacten met de bedrijven. Daarnaast zal het havenbedrijf bedrijven stimuleren om zelf verantwoordelijkheid te nemen en hen daar waar nodig ondersteunen met advies bijvoorbeeld over te nemen fysieke beveiligingsmaatregelen of het investeren in de weerbaarheid van haar eigen medewerkers. Samen met gemeenten, justitie en politie zal gezamenlijk strenger worden opgetreden richting de bedrijven die niet bereid zijn te investeren in het nemen van maatregelen en bewust regels overtreden.

Hierbij sluit het havenbedrijf vanzelfsprekend aan bij de wetgeving en beleidskaders die binnen Nederland, België, Vlaanderen en de EU van toepassing zijn.

In de lobby die vanuit de Havendriehoek in Zeeland wordt gevoerd richting het ministerie van Justitie en Veiligheid hebben we het demissionair kabinet en de betrokken ministeries in Nederland actief onze hulp aangeboden bij het opstellen van het op te leveren plan van aanpak van drugssmokkel en ondermijnende zware criminaliteit voor zeehavens in het kader van de recent binnen de Tweede Kamer aangenomen motie-Bisschop (29628, nr 1026). Van belang is dat de incidentele én structurele financiële middelen die gekoppeld aan dit plan gericht worden op Zeeland, zo verdeeld worden, dat met oog voor alle belangen van alle betrokken publieke en private partners kan worden gewerkt aan een meer effectieve aanpak van ondermijnende criminaliteit

Daarnaast wil het havenbedrijf vanuit haar rol als connector vanuit het NORTH SEA PORT District met de Belgische burgemeesters en steun en betrokkenheid van de Nederlandse stakeholders ook inzetten op een gezamenlijke lobby richting de federale overheid in Brussel om de aanpak van ondermijnende zware georganiseerde criminaliteit in primair de Belgische delen van de haven en ook met grensoverschrijdende samenhang, actief en structureel te ondersteunen.

Versterken rol overheid en bedrijfsleven

Het havenbedrijf is één van de organisaties die een rol en verantwoordelijkheid dient te nemen in de aanpak van ondermijning. Geen van de partners kan de problemen en risico's alleen zichtbaar maken, laat staan oplossen. Vast staat dat het primaat voor de aanpak van ondermijnende zware criminaliteit nu en in de toekomst ligt bij de verschillende overheden én de justitiële- en opsporingsdiensten die bij voorkeur als één geheel samenwerken.

Het belang van North Sea Port als Europese tophaven en de politiek-bestuurlijke ambities voor de aanpak van ondermijnende zware criminaliteit sluiten nog onvoldoende aan op de beschikbare expertise, kennis, capaciteit en investeringen in Zeeland en Vlaanderen. De betrokken zes gemeenten verdienen vanuit de Rijksoverheid en federale overheid meer steun om de opsporingsdiensten én het ambtelijk apparaat van de gemeenten te versterken. Dit gaat niet alleen over meer personeel, maar ook over toegang tot data en informatie, juridische expertise en ontsluiting van (inter)nationale kennisnetwerken voor de preventieve en repressieve aanpak. Het gaat ook over het uitbreiden van het juridisch instrumentarium dat nodig is om bedrijven actie te doen ondernemen, ze daar waar nodig aan te pakken én uiteindelijk bestuurs- of strafrechtelijk te straffen.

In de bijlage wordt schematisch uitgelegd op welke wijze NORTH SEA PORT als havenbedrijf haar rol ziet op het gebied van de aanpak van ondermijning in de haven. Dit heeft betrekking op 4 uitvoeringslijnen:

1. Selectie aan de poort
2. Betrouwbare kennis- en informatiepartner
3. Te nemen maatregelen door bedrijven
4. Optredende overheid

North Sea Port, 28 October 2021